List učenika Prve gimnazije, maj 2009. broj 35

novi POLET

Sadržaj

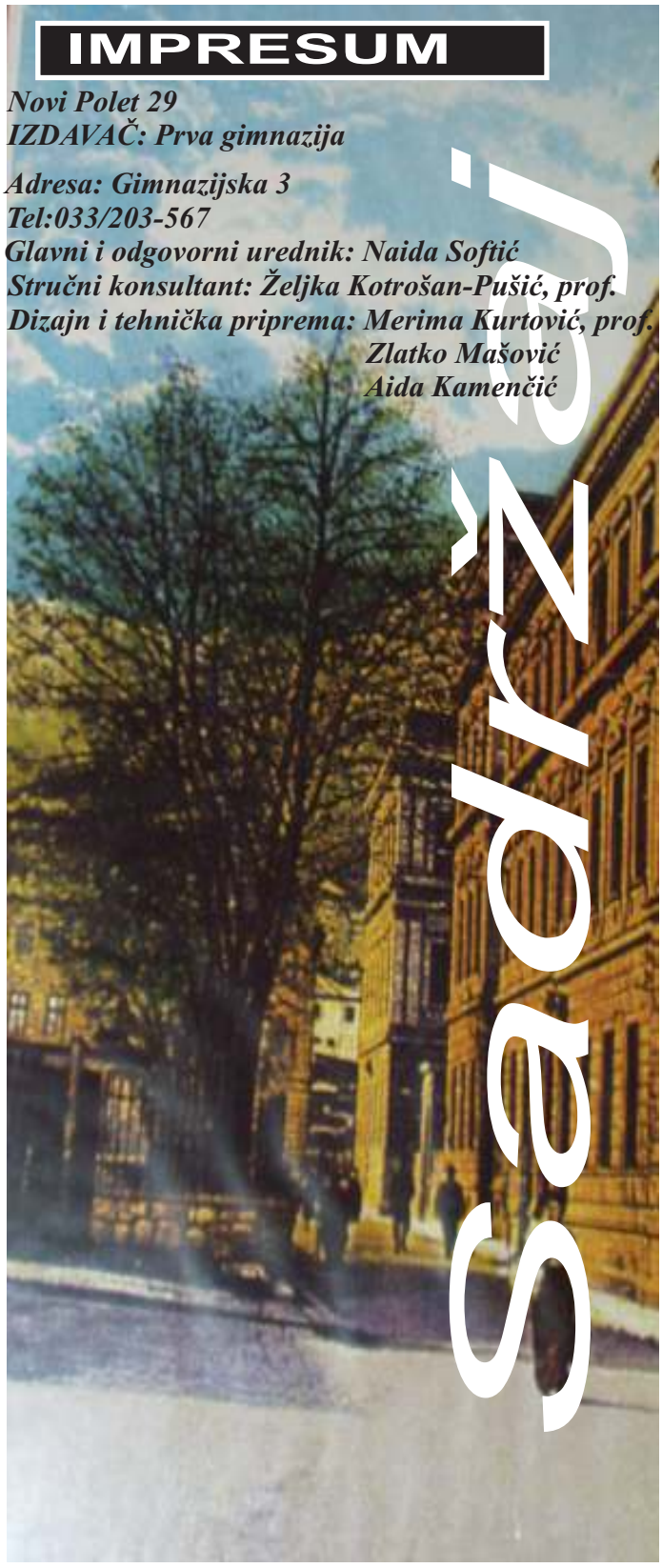

3. Za nas gimnazijalce iz Prve
4. Dan škole
5. EQ vs IQ
6. Izbor smjera
7. Kako izabrati smjer
8. Učenje - motivacija
9. Zašto idem u školu?!
Zašto učim, odnosno ne učim?!?
10. Naš put u Njemačku
12. Poezija
14. Specijalna teorija relativnosti -
U čemu je štos?!
15. Šta je vještačka inteligencija?
16. Matematika ima odgovor na sve
17. Kada će tome doći kraj...?
18. Trenutak slabosti?
20. Proljetni dani odgoja i etičkih
vrijednosti
21. „Zovem se Crveno"- magični svijet
orijenta kroz koji morate proputovati
22. Anime - Manga
23. Sarajevo ispoljeva svoj umjetnički
duh

Prvi Broj Novog poleta, koji se pojavljuje samo u formi elektromedija.

List uèenika Prve gimnazije u Sarajevu pod nazivom NOVI POLET upisan je u registar medija u Ministarstvu obrazovanja, nauke i informisanja Kantona Sarajevo, pod brojem NKM 5/99, dana 22.02.1999. godine.

Uvodnik

Prva gimnazija Sarajevo

Za nas gimnazijalce iz Prve

Za nas gimnazijalce iz Prve, onaj èiko na Umjetnièkoj galeriji BiH kojeg je moja generacija èetiri godine gledala tokom svojih svakodnevnih izleta kroz prozore uèionice, postao je mrtva priroda. Ako ko pita- znamo ga èetiri godine, i za to vrijeme smo ga vidjeli više puta nego pojedine èlanove porodice. A koliko ste se puta zapitali ko je on?

Koliko ste se puta zapitali koliko stvarno znate o osobi koja sjedi pored vas?

Koje su boje oèi osobe koja sjedi iza vas?

Za ovaj broj Poleta, preskoèimo patetiku i nepotrebne uvode. Želim vam što više lijepih dana, što manje popravnih ispita. Prije svega, želim vam da ovo ljeto nauèite nešto novo.

Krenimo od jedne, u ovom vremenu, strane rijeèi - prijatelj. To je ono srednje dijete našeg života, nikad ga ne volite najviše, a opet uvijek ga volite više od najmanje. U vremenu Stranaca i Vukova, to je osoba koja vas i po najveæoj žegi slijedi po stepi. Ne gazi za vas, ni iza vas, nego pored vas. A mi uporno ljude dijelimo na one ispred i iza.

Èinjenica je da postoje samo oni pored nas i oni koji nisu tu. Prijatelji koje znamo i koje ne znamo. Ljudi se dijele na one koji mijenjaju i one koji su promijenjeni. Međutim i jedni i drugi prije ili kasnije zaborave da mijenjati druge znaèi biti promijenjen.

I sebe znamo tek neznatno više nego onog èovjeka na Galeriji. Nikada niste ni primjetili da osoba iza vas ima oèi jer ste previše tražili sebe u njoj.

Hajde da poènemo da upoznajemo ljude! I ove i one. Hajde da mijenjamo!

Možda bismo tada mogli nabrojati prijatelje na prste jedne ruke.

Krenimo od sad. Ima ljudi koji daju život boreæi se za ideale. Ima i onih koji žive bez njih. Treæi opet pišu Polet.

Ako ste èitali dovdje, možete i dalje.

Nisam htjela da vas uvedem samo u Polet, htjela sam da uvedem Polet u vas. Ne školske novine, veæ ono što bi one trebale da predstavljaju za vas. Za one što dolaze i one što idu. Vi koji ostajete, potrudite se da iza vas ne ostane samo zalijepljena žvaka ispod stola.

Naida Softić, IVd

Dan škole

EQ *vs* IQ

Emocionalna inteligencija

Ako bismo pokušali na što jednostavniji naèin definirati pojam emocionalne inteligencije, a da pri tome zadovoljimo i nauènu i popularnu formu, rekli bismo da je to skup vještina koje nam pomažu da bolje funkcioniramo i lakše se nosimo sa svakodnevnicom. Dakle, emocionalna inteligencija je sposobnost prepoznavanja osjeæaja, njihovog jasnog identificiranja, razumijevanja, sposobnosti kontroliranja i korištenja za izražavanje misli.

Osnovne vještine koje èine emocionalnu inteligenciju su: samopouzdanje, samopoštovanje, samokontrola, samomotiviranje, empatija i socijalne vještine. Prve èetiti komponente povezane su s našim odnosom prema samom sebi, dok su preostale dvije vezane za naše odnose s drugima.

Za razliku od IQ-a, EQ je teže mjeriti. Ipak, znanstvenici su razvili nekoliko naèina mjerenja, a najpoznatiji je razvio Reuven Bar-On, izraelski psiholog.

Inteligencija o kojoj se mnogo više govori i kojoj se, iako neopravdano, pridaje mnogo više važnosti, je ona kojom se mjeri naša intelektualna sposobnost. Ona ima nekoliko naziva, a najèešæi su: spoznajna, kognitivna, tehnièka i radna. Emocionalnu inteligenciju jednim dijelom naslježujemo genima, a veæim dijelom stièemo uèenjem.

Psiholozi se slažu da je za uspjeh u životu neophodna kognitivna inteligencija, ali su bitne i neke druge osobine liènosti koje èine emocionalnu inteligenciju.

Èesto smo svjedoci kako iznimno pametni, inteligentni ljudi ne naprave neki zapažen uspjeh u životu. Osobe sa iznimno visokim koeficijentom inteligencije mogu izrazito loše upravljati vlastitim životom i donositi pogrešne odluke. Da bi èovjek sretno i zdravo živio neophodna mu je pored spoznajne i emocionalna inteligencija.

Zanimljivost

Ovo je prvo pitanje iz jednog testa emocionalne inteligencije. Odgovorite na sljedeæe pitanje. Ne trošite previše vremena na razmišljanje. Obièno je prva misao najbliža istini. Da biste lakše odgovorili na postavljeno pitanje, pokušajte se zamisliti u ponuđenoj situaciji. Odaberite onaj odgovor koji opisuje Vaš eventualni postupak, a ne odgovor koji smatrate ispravnim.

Pitanje: Avion kojim putujete našao se u oluji uslijed èega se poèeo ljuljati desno – lijevo. Šta æete tada uèiniti?

1. Nastavit æu èitati knjigu ili gledati televiziju pokušavajuæi ne brinuti se zbog jakog vjetra.
2. Postat æu jako skoncentrisan/a na vanredno stanje. Pažljivo æu pratiti instrukcije stjuardese.
3. Èinit æu ponešto iz taèke jedan, a ponešto iz taèke broj dva.
4. Ne znam kako bih se ponašao/la.

Koji je Vaš odgovor??

Dakle, čovjek treba spoznati, definirati i razgraničiti svoje emocije, treba biti svjestan onoga što misli, želi i osjeća, treba naučiti slušati druge, razumjeti ih i suosjećati se s njima!

Naime, svaki odgovor osim èetvrtog je ispravan. Èetvrti odgovor podrazumijeva da ne poznajete svoje prirodne reakcije kada ste pod pritiskom!!!

Preporuka

Knjige koje treba definitivno proèitati:

- Emocionalna inteligencija – Daniel Goleman (profesor na Harvardu)
- Nauèi vladati svojim emocijama – Me'mun Mubejjed (specijalista psihologije)

Irhad Katana, IIIa
Amila Ćosović, IIIa

Izbor smjera

Jezièki, društveni, matematièki, prirodni ?! Za šta se opredijeliti?! Èitav drugi razred uglavnom nam proðe razmišljajuæi o tome koji bi bio najbolji ali i najlakši za nas. Svaki profesor ima nekog svog "favorita" pa onda èujemo mnoge prièe koje nas iskreno nekad i zbune pa više ne znamo ni sami šta nam ide od predmeta, a šta ne. Odluèila sam se za društveni, ne znam ni sama otkud mi odjednom ta ideja, jer sam ovu školu prvenstveno upisala radi jeziènog smjera. Nekako sam mislila uzet æu društveni, ipak je najlakši... Imam predmete koje samo treba "štrebati" a to nije problem. Razmišljala sam i o tome kako pojma nemam sa matematikom i njemaèkim jezikom, a na društvenom to i ne bi trebao biti toliki problem. Kako sam se samo zeznula..

Izabarala sam društveni i zbog raje. Smatrali smo da nas neæe rastaviti ako uzmemo isti smjer, ali kako smo se samo prevarili... Toliko su nas izmiješali da èak ni u istoj smjeni nismo. Nikad neæu zaboraviti taj dan kada su izašli ti slavni spiskovi novih razreda koje smo èekali cijeli ljetni raspust. Kada sam vidjela da sam prebaèena u suprotnu smjenu i da je veæina moje raje ostala u B smjeni kao da mi se cijeli svijet srušio. Neke nove face, novi ljudi i razmišljala sam što je najgore novi profesori. To mi je bilo nekako najteže, priviæi se sad na sve novo... Kao da nam nisu bila dovoljna ona "peglanja" na poèetku prvog razreda kada se niko nije znao. Taman kada smo bukvalno poèeli funkcionisati kao jedno, kada smo pronašli najbolje prijatelje, prihvatili sve profesore... Eto nama izmjena! Al' hajde nije nama teško uklopiti se u novu sredinu, koliko nam je bilo teško naviæi se na nove prohtjeve naših profesora. Nove metode, novi sistemi, sve novo... Nekako smo se gubili u svemu tome. Naši profesori redovno govore kako nama samo žele olakšati, ali mi baš i ne vidimo olakšanja u tim nekakvim novim stvarima.

Društveni kažu najlakši, ma malo sutra. Kad vidim kako je na ostalim smjerovima shvatim da je ovaj naš najteži. Najviše za uèiti, raditi... Nekakvih milion seminarskih, projekata, a onda kad se sve to skupi sa ogromnom koliènom gradiva koje moramo nauèiti... Pa smiješno... Premalo slobodnog vremena koje uglavno koristimo kako bi kucali seminarske ili èitali lektire jer nekako jedino tad za njih imamo vremena. Možda ja i griješim, možda i nije sve tako crno... Upoznala sam dosta novih ljudi s kojima sam se zbližila, pozitivna stvar. Ali iskreno više ništa pozitivno ne vidim u tome da nas rastavljaju, prebacuju, miješaju...

Zato savjetujem uèenicima koji biraju smjer, da ne razmišljaju na naèin na koji smo mi... Jer rastavit æe vas od raje, društveni nije najlakši i èak æe vas i u suprotnu smjenu prebaciti.

Al' eto èovjek se na sve privikne, pa i na ove stvari... Kako god birajte ono što vam stvarno ide, pa bila to matematika, hemija, engleski, historija... I sretno!

Amela Hasanović, IIIb
Selma Mašić, IIIb

Izborno područje

Prva gimnazija Sarajevo

Kako izabrati pravi smjer?

Pred svima nama, kao uèenicima ove škole, na kraju drugog razreda postavlja se pitanje: Koji smjer izabrati? Veæ tada moramo razmišljati o tome èime se želimo baviti i u kojem æe pravcu krenuti nas život. Moguænosti je tako malo, a želje, naprosto, "bombardiraju" naš mozak i tjeraju nas da mijenjamo mišljenje sto puta na dan. Dakle, imamo èetiri opcije: jezièki, prirodni, matematièko-informatièki ili pak društveni smjer. Prilikom odabira èesto se odluèimo za ono područje na koje želi iæi veæina naših prijatelja, tamo gdje su nam profesori draži, za ono na kojem mislimo da ne trebamo puno "štrebati" ili ni sami ne znamo razlog naše odluke. (Kako god od latinskog ne možete pobjeæi). Kao uèenica jezièkog smjera mogu vam reæi da je na jezièkom najbolje. Bar tako vrijedi za B-smjenu, ali sigurna sam da i

naše kolege iz suprotne smjene dijele isto mišljenje. A zašto je to tako? Pa iz prostog razloga što mi dobijamo najmanje predmeta, u treæem razredu deset, a u èetvrtom devet. Ukoliko imate imalo afiniteta prema jezicima, onda se uopæe ne trebate brinuti. Uz malo truda sigurno je da možete dogurati do 4.5 i pored toga dobijete one najbolje profesore. Još ako uz to imate razred koji se zna boriti za svoje ciljeve i koji je sposoban za sve vrste kompromisa, vjerujte mi da se neæete pokajati zbog svoje odluke. Ali za dvije godine se naše mišljenje može promijeniti, jer sa osamnaest puno zrelije razmišljamo nego sa šesnaest, tako da je sasvim moguæe da se želimo

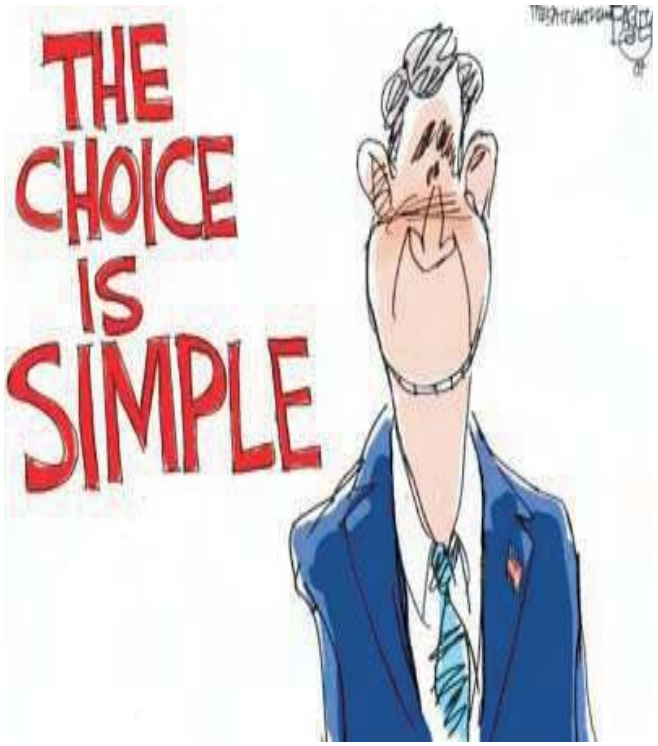

baviti pozivom koji nema apsolutno nikakve veze sa smjerom koji smo izabrali. Možda bi najbolje bilo da smo i dalje uèenici onog opæeg sistema i da od prvog, pa do èetvrtog razreda uèimo neke osnovne predmete, jer s tim znanjem se možemo upisati na bilo koji fakultet.

Sve u svemu, ukoliko ste drugi razred, pred vama je teška odluka. Nameæe vam se hiljadu pitanja, svakodnevno mijenjate svoje mišljenje. Izaberite ono što volite i za što ste sigurni da æe vam jednog dana zatrebati. Ali zapamtite, jezièki smjer je najbolji!

Samra Mešanović, IVf

Psihologija

Učenje - motivacija

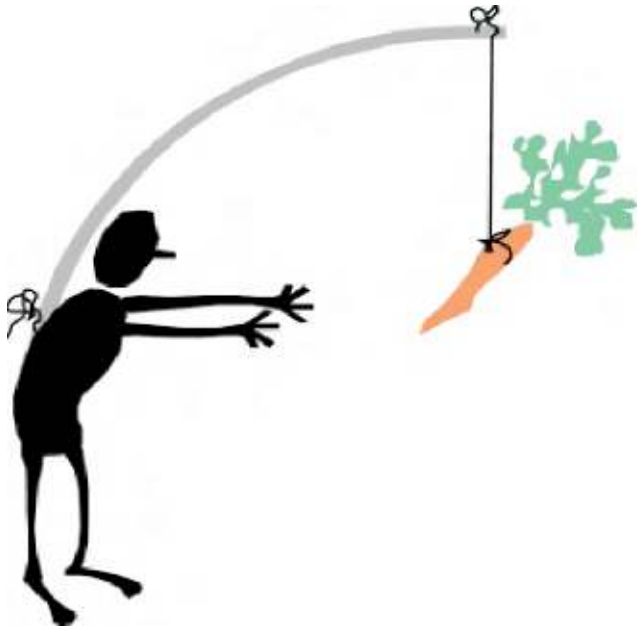

Svakodnevno se nalazimo u prilici da pitamo: Šta te natjeralo da to uradiš? Zbog èega si kupio upravo tu knjigu, a ne neku drugu? Kako si mogao dozvoliti da odustaneš od neèega što ti je ranije bilo tako važno?

Ovaj psihološki proces koji spominjemo jeste motivacija. Motivacija je proces koji pokreæe èovjeka prema određenom cilju, ili predstavlja ulaganje napora da se postigne zacrtani cilj. Motivacija je regulator, tj. upravljaè ponašanja iz tri razloga:

1. ona pobuđuje, tj. pokreæe aktivnost kod pojedinca kako bi ostvario neki cilj (motivira ga da nauèi lekciju ukoliko želi dobru ocjenu)
2. određuje razinu aktivnosti – za najbolje uèenje potrebna je duboka aktivnost, dok za èitanje novina nije potreban ta dubina.
3. održava aktivnost (perzistencija, ustrajnost) – ako cilj nije odmah ostvariv, treba ustrajati u naporima da ga dohvatimo.

Motivacija je pojam vezan s radom, s naporom, zalaganjem, s ustrajnošæu i podliježe shvaæanjima unutar određenog socijalnog konteksta. Motivacija za uèenje utjeèe na odluku da zapoènemo uèenje i da tu aktivnost održavamo na putu prema cilju. Motivirani uèenici su zainteresirani za uèenje, znatiželjni, aktivni, èesto se oduševljavaju, uporni su i ne odustaju kad naiđu na teškoæe. Duže se školuju, uèe i znaju više. Uèenici koji posjeduju motivaciju za uèenje su zadovoljniji sobom nego nemotivirani uèenici.

Želja uèenika da uloži napor i postigne kognitivni angažman ovisit æe o njegovom samopouzdanju i pozitivnoj slici o sebi koja se razvija kroz uspjeh u uèenju, o osjeæaju da može utjecati na rezultat uèenja, te osjeæaju pripadnosti i povezanosti s nastavnikom i razredom kao cjelinom. Napor da postigne neki cilj uèenik ulaže onda ako taj cilj zadovoljava njegove potrebe da bude kompententan, autonoman i da ostvari potrebu za pripadanjem.

Najviši stupanj motiviranosti je intrinzièna motivacija zbog uživanja u radu. Ona pridonosi ustrajnosti u uèenju i stjecanju najkvalitetnijeg znanja. Intrinzièna motivacija je motivacija kod koje je potreba nastala iz unutrašnjih poriva, tj. ponašanje je potaknuto uživanjem u toj aktivnosti. Izražena je tendencija pojedinca prema traženju novosti, izazova, istraživanja i pronalaženju, razvijanju svojih potencijala i uèenju novoga. Karakteristike intrinzièno motiviranih osoba su slijedeæe: veliko zanimanje, uzbuđenost i sigurnost. Rezultati ovih aktivnosti se odražavaju u vidu poboljšanog uèinka, upornosti, kreativnosti, veæem samopoštovanju i opæoj dobrobiti.

U osnovi intrinziène motivacije se mogu nalaziti potrebe, interesi, sposobnosti, stavovi, vrijednosti, oèekivanja... Unutrašnji motivatori su: sposobnost rješavanja problema, interesovanja, odgovornost, afirmacija (potvrđivanje), ambicije, postavljanje i postizanje ciljeva...

Ekstrinzièno motivirani uèenici prestaju sa aktivnosti èim se postigne vanjska nagrada, znanje je niske razine, površno, brzo se zaboravlja. Ekstrinzièna motivacija jeste motivacija kojoj je porijeklo u faktorima izvan pojedinca. U vanjske motivatore spadaju nagrada, pohvala, razlièite povlastice, ocjenjivanje, rezultati, roditelji, društvo, škola, rad u grupi...

Za pobuđivanje i održavanje intrinziène motivacije potrebni su dodatni utjecaji, bez kojih se ona neæe pojaviti.

Ozrenka Kapetanović, prof.

Zašto idem u školu !? Zašto učim, odnosno ne učim !?

... pitanje je koje se svakodnevno postavlja... Iz razlièitih aspekata, moguæe je dati potrebne odgovore, meðutim svaki odgovor æe samo predstavljati mišljenje, odnosno stav osobe koja temu posmatra na svoj naèin. Škola, edukacija i svi slièni termini predstavljaju okosnicu mladih u èitavom svijetu... Kroz školovanje, èovjek stièe odreðeno znanje koje mu pomaže da napreduje i usavršava svoj život. Nakon sve tri faze edukacije (osnovna, srednja i visoka) èovjek, veæ spreman na odreðeni vid posla, kroz sve steèeno znanje svoju liènost usavršava na drugi naèin. Pomoæu znanja, obavlja odreðeni posao, za koji se opredijelio, te pomoæu toga svakim danom stièe sve više i više iskustva.

Ovakav "sistem" edukacije i daljeg nastavka obavljanja odreðenog (odabranog) posla je, blago reèeno, karakteristièniji za neke modernije zemlje. U takvim zemljama (npr. SAD-u), mladi uèe, obrazuju se na drugaèiji naèin nego ovdje i po završetku školovanja odmah dobivaju odabrani posao, te tako usklaðuju znanje s poslom. U BiH je situacija nešto drugaèija. Pored jako "oštrog" sistema obrazovanja, mnogi studenti, veæ unaprijed opredijeljeni za odreðeni posao, završe fakultet, dobiju dobro znanje i na kraju dobiju posao koji nema nikakve veze s njihovom strukom, ili što je još èešæe, uopæe se ne zaposle bez obzira na dobivenu diplomu. To je jedan od glavnih razloga zbog èega mladi ne žele studirati ili jednostavno ne žele završiti studije u BiH. Mnogi osuðuju mlade zbog odlaska u inostranstvo, govoreæi kako u BiH postoje visoko obrazovne institucije koje rade po istom planu i programu kao i ostale evropske obrazovne institucije. To možda i jeste istina, ali èinjenica je da ostale evropske države poslije završenog studija, svojim studentima osiguravaju posao koji je u skladu s njihovim prosjekom i što je najbitnije u skladu sa znanjem kojeg su stekli na univerzitetu. Za BiH, je poznato da ima "jake" srednje škole, fakultete, meðutim to je jedino èime se BiH može pohvaliti. Tužno je kada student sa dobrim prosjekom završi fakultet i poslije ceka pet do šest godina na svoje radno mjesto koje je zaslužio. Mnogo je ovakvih prièa, i naravno one u nama ubijaju nadu... i naša pomisao je èemu onda trud kada se na kraju ne isplati !

Zbog toga se postavlja svakodnevno isto pitanje: zašto idem u školu?!... mladi više nemaju volje, nemaju snage, boriti se sa neèim što je jaèe od njih... Današnji sistem, gledajuæi prvenstveno našu zemlju, ne pruža nikakve moguænosti, odnosno ne stimulira mlade da se obrazuju.

Naš put u Njemačku

Prekratnice na putu ka ujedinjenoj Europi - Meilen Sterne auf dem Weg zum vereinten Europa

Projekat „Prekratnice na putu ka ujedinjenoj Europi“ dobio je i svoj drugi dio. Ovaj put u Paderbornu, gdje smo mi, uèenici Prve gimnazije, bili gosti našim prijateljima, a sada domaæinima.

Pauza od tri mjeseca dala nam je nove ideje i pojaèala euforiju projekta, ali i našeg putovanja. Na oèekivano i spremano putovanje naša grupa pd

èetrnaest uèenika i dvije profesorice–Sanja Kapidžiæ i Aida Lukovac Beæa, je krenula 27. februara sa Aerodroma Sarajevo. Letili smo za Koeln, gdje nas je doèekao profesor Gesamtschule Paderborn-Elsen, jedan od voditelja projekta, gospodin Ahim. Zajedno sa njim nastavili smo naš put ka Paderbornu, gdje smo u brzom vozu,u kratkom vremenu imali priliku vidjeti i upoznati dio krajolika bogate zemlje Njemaèke. Stigli smo na Željeznièku stanicu Paderborn , gdje se naša mala grupa poveæala za još petnaest uèesnika. Trideset uèenika i uèenica Gesamtschule Paderborn-Elsen i Prve gimnazije Sarajevo opet su se našli zajedno, prisjeæajuæi se vremena provedenog u Sarajevu i spremajuæi se za nove doživljaje i pisanje novih uspomena iz Paderborna.

Veæ prvi dan, nakon što smo se odmorili, otišli smo u obilazak Paderborna, malog gradiæa ,koji je dobio ime po izvoru rijeke Pader. Obišli smo mnoge znaèajne graðevine, među kojima su i institucije koje smo izabrali kao najvažnije zvijezde našeg projekta, prošetali smo ulicama grada, upoznali nova lica...

Nedjelja, dan je koji smo proveli sa porodicama naših domaæina, upoznavajuæi se bolje jedni sa drugima i družeæi se.

Sljedeæa èetiri dana radili smo na projektu, spremajuæi se za porezentaciju, kojom æemo predstaviti naše ideje i postignuæa projekta.

U ponedjeljak smo se upoznali sa školom, gdje smo bili doèekani srdaènom dobrodošlicom direktorice, profesora i uèenika. Poslijepodne je bilo rezervisano za rekreaciju, pa smo svi zajedno otišli na klizanje, na poznato klizalište izvan grada, gdje oni èesto zimi provode svoje slobodno vrijeme. A to veèe nas je okupio Stefan, èiji je gost, na našu žalost, bio sprijeèen doæi u Njemaèku.

Sa ozbiljnijim radom poèeli smo u utorak, kada smo se podijelili u grupe, odredili zadatke i izraðivali zvijezde. I taj dan smo imali toplu dobrodošlicu, ali ovaj put od gradonaèelnika grada, u gradskoj Vijeænici. Naš projekat tada nam je postao još važniji, kada smo saznali da znaèajniji ljudi su upoznati sa našim idejama i da polažu nade u uspijeh našeg projekta, ali i da vjeruju u nas.

U srijedu smo istraživali i informirali se o izabranim institucijama kao prekratnicama. Njih dvanaest je odabrano da prime našu zvijezdu i stoje kao simbol posebnih nosioca zvijezda-prekratnica na putu ka jednoj zajednièkoj Europi. To su:

Heinz–Nixdor Institut, Spiel&Sport International, Die Luftbruecke fuer Atemwegser-krankte Kinder, Dr. P. Rivero, Jugendhaus Harde-hausen, Universitaet Paderborn, „International Youth-project“ der Staedtischen Musikschule Paderborn, Deutsch-Auslaendische Freundschaftskomitee (DAF), Kreismuseum Wewelsburg, Jugend-

Naš put u Njemačku

festwoche Wewelsburg, Gesamtschule Paderborn-Elsen, Maximilian Kolbe-Werk.

Èetvrtak je bio posveæen posjetiocima ovih institucija, upoznavanju sa njihovim voditeljima i njihovima idejama, koji imaju isti cilj kao i mi.

Projekat je završen, i u petak je prezentovan našim gostima, uvaženim ljudima grada, te predstavnicima odabranih institucija, roditeljima i

uèenicima. Prezentacija je obuhvatala scenski prikaz ideje, bez rijeèi, samo pokreti. Oduševljenje i aplauz svjedoèili su da smo uspjeli u ostvarenju našeg osnovnog cilja, što smo proslavili lijepim druženjem na kuglanju.

Kraj rada na projektu nije znaèio i kraj naše posjete. Izlet u Koeln upotpunio je naše putovanje. Vidjeli smo jedan od najljepših gradova Njemaèke, upoznali se sa njegovim ljepotama i proveli još jedan prelijep dan zajedno.

Deseti dan, nedjelja, bio je dan povratka. Oprostili smo se sa njemaèkim prijateljima,

zahvalili se na pruženom gostoprimstvu i pomoæi profesora, i krenuli nazad ka našoj domovini. Povratak je trajao duže nego dolazak, putovali smo za Frankfurt, odakle smo letjeli za Zagreb, a onda iz Zagreba konaèno za Sarajevo, gdje su nas doèekali roditelji i prijatelji.

To je bio kraj našeg putovanja, a kraj projekta obilježen je 1. aprila, kada smo prezentacijom u Sarajevu, ujedinili naše radove iz Sarajeva i Paderborna. Zbog završne faze projekta u Sarajevo su još jedanput doputovali profesori iz Njemaèke.

Prezentacija je održana u Muzeju Prve gimnazije. Uèesnici projekta isprièali su kako je tekao rad, koje su naše izabrane "zvijezde prekratnice" - ovaj put smo zajedno predstavili sve dvadeset èetiri zvijezde. O svakoj instituciji, organizaciji, osobi, objasnili smo nešto više, koji su njihovi ciljevi, uspjesi, te zašto smo se za nijh odluèili. Pored toga, prisutni su mogli i vidjeti kako je izgledao projekt, ali i kako smo proveli naše putovanje, zanimljivosti, događaje i znamenitosti koje smo doživjeli i vidjeli... Isprièali smo im o našim utiscima, našim doživljajima, a sada veælijepim uspomenama.

Nita Bejdić, IIIf

Poezija

Subota

Ovaj put je sve drugaèije...
Ovaj put sve je s tobom
A bilo je bez tebe...
Ovaj put nisam sama...
Sad se u svemu nalaziš ti...
A ne samo ja...
Ovaj put je naš put...
A ne samo tvoj... ili samo moj...
Ovaj put molim se za dvoje a ne za jedno...
Ovaj put mi nije za tebe svejedno...
A i ovaj put znam...
Da ovo što gmize ispod mog pera nije pjesma...
A nije ni vapaj...
Jer bi...
I pjesma..i vapaji moji do neba kliknuli imenom tvojim...
A ove moje rijeèi k'o bez glave
U prašinu zaborava padaju...
I ovaj put ti, opet, kažem
Po ko zna koji put ti priznajem...
Ali sada naglas...
... VOLIM TE...

Amina

Bez naslova

Sad ih ima mnogo..
Lica novih, èudnih i nepoznatih...
Nekima poznajem srce..
A neki se kriju iza zastora..
Ti me napusti, nekad davno..
S tobom ode i onaj dio, koji je poznavao..ljubav iskrenu..
Ne krivim te
Samo ti pokušavam reæi... da i meni ponekad nedostaju one prièe o sreæi...
A valjda se i ljudi mijenjaju...
Sad svoju sreæu dijelim s mojom bliskom dušom i... ima tu i prijatelja koji mogu prièati sa mnom
A ti...
Negdje si daleko, ploviš svojim snovima...
A ja molim Boga da me ima u tvojim mislima...
...
Èovjek shvati koliko voli tek kad izgubi...
Kad njegovoj potpunoj sreæi
Nedostaje dio kojeg ljubi
Kad sebi dopusti
Da uništi ono što nikad uništiti nije smio
Tek tad shvati koliko je, zapravo, nekog volio
...
Bože...
Pomozi nam da volimo,
Ne daj da izgubimo,
Ono što izgubiti ne smijemo...

Amina

Ona...

Kroz èvrste zastore tame
Prodire samo uzdah otrgnut iz jednih bolnih grudi
Vec odavno osuðenih na bol i zaborav svih ljudi...
Bosih nogu prelazi preko hladnih ploènika
Što joj hladnoæu kroz vene prenose...
Oèi su joj suzama isprane
Kao bijelo kamenje na dnu rijeke...
A srce...
Davni vulkan ljubavi, mnoge tame skrivaše...
Ni svjetlo ne može naæi stazu do ljubavi
Te pustinje daleke...
A kažu...
Da ti ta ljepota oèi zasjeni
Dušu otvori...
A o duljini i ne pitaj... jer...
Vjeèni su putevi njeni...
Ta, trošne li su svjetovne rijeèi...
Da mi je pera koliko lišæa u gore
Da mi je mastila koliko na zemlji vode
Opet o njoj ne bih mogla ništa reæi...
Veæ eto... svud je ona... gdje god da se okreneš...
Zato je ne traži... jer i kroz srce ti prolazi
I u duši, kao znani gost, stalno biva...
Samo treba da je osjetiš...
Samo jedno dobro zapamti...
Oluje, strašni gromovi
Vatre žarke i potopi za nju ništa nisu...
Ona nadilazi vremena sva...
O, smrtni èovjeèe pa ona nema sna...

Amina

Tamo gdje su nas snovi vodili

Kroz djetinjstvo zajedno smo putovali,
Upoznavali se sa bojama života,
Izgradili smo naše carstvo , ispunjeno djeèijim željama,
Zasnovano na temelju prijateljstva,
Stvorili vlastita pravila, èvrsto držeci se za ruke...

Prve suze, prve ljubavi, prve tajne,
Zajedno smo dijelili u odajama našeg malog svijeta,
Kroz ovaj labirint života prošli smo èvrsto vjerujuæi u nas,
Voðeni ljubavlju i nadama ispunjenim snovima,
Nikada odustali i nikad se predali...

Granice nismo poznavali, dalekim zvijezdama smo voðeni,
Snove smo slijedili,
O dalekim putovanjima, novim svjetovima, smo sanjali,
Gledali smo vozove cijele noci i zajedno se smijali,
Zvijezde brojali smo noæima...

Suviše je uspomena u srcu ostalo,
Suviše je nada u nama roðeno,
Suviše je godina za nama izgubilo se u vrtlogu vremena,
Suviše da bi sve nestalo, sve osim
.... Zauvijek prijatelji....

Selma Silajdžić, IIa

Specijalna teorija relativnosti – u čemu je štos?

Vrijeme nije apsolutno!?

Krajem XIX stoljeæa došlo se do zaključèka da zakoni Newtonove mehanike su samo približno taèni. Naime, u eksperimentima sa ubrzanim elektronima koji su postizali brzine koje su uporedljive sa brzinom svjetlosti pokazalo se da Newtonovi zakoni mehanike ne daju zadovoljavajuæe rezultate. Pored toga, u poznatom eksperimentu Michelsona i Morleyija u kome je mjerenja brzina svjetlosti kada se Zemlja kreæe ka izvoru (zvijezdi) i kada Zemlja se udaljava od izvora, dobijeni su zapanjujuæi rezultati: relativna brzina svjetlosti ne pokazuje nikakvu razliku u ova dva sluèaja kretanja – *ne postoji relativno kretanje u odnosu na svjetlost*. Ovaj rezultat eksperimenta

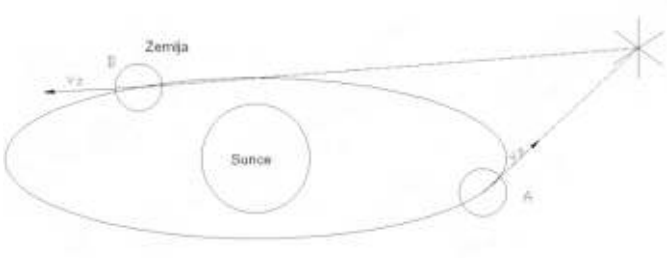

nije bio u skladu sa dotadašnjim shvaæanjem vremena i prostora.

Slika 1: Mjerenje relativne brzine svjetlosti u odnosu na Zemlju. U taèki A prema klasièном principu relativnosti brzina je $v_z + c$, a u taèki B, $c - v_z$. Eksperimentalna mjerenja su pokazala da je u oba sluèaja brzina jednaka c.

U Newtonovoj mehanici kao i u klasièној elektrodinamici, prostor i vrijeme su zasebne veliène. Prostor je opisan trima koordinatama, x, y i z. Vrijeme t nije u nikakvoj vezi za prostornim koordinatama i kažemo da je apsolutno, tj. za sve posmatraèe jednog te istog događaja vrijeme "teèe" podjednako. Ako ipak uvažimo gore navedene eksperimentalne rezultate, onda moramo napustiti koncept o apsolutnom vremenu. Uzimajuæi u obzir ovu èinjenicu, dolazimo do zaključèka da vrijeme i prostor nisu sasvim zasebne koordinate, veæ èine jednu cjelinu - prostorno-vremenski kontinuum. Vrijeme je zasebna, ali ravnopravna koordinata sa prostornim koordinatama. Izlazak iz poteškoæa u kojima se zadesila klasièna fizika (Newtonova mehanika i klasièna elektrodinamika) pronašao je A. Einstein formulirajuæi *Specijalnu teoriju relativnosti* (STR). STR je bazirana na dva postulata:

- Svi zakoni fizike su istog oblika u inercijalnim sistemima referencije .
- Brzina svjetlosti u vakuumu je maksimalna brzina u svemiru, i ista je u svim inercijalnim sistemima.

Prvi postulat je proširenje poznatog Galilejevog principa relativnosti na sve fizikalne zakone, dok drugi postulat proizilazi i samih rezultata eksperimentalnih mjerenja Michelsona i Morleyija.

Nedostaci STR-a

Kao i svaka druga fizikalna teorija, STR ima svoje nedostatke, svoj domen ispravnosti. Prvi nedostatak STR je taj što se ogranièava na samo inercijalne sisteme. Šta je sa sistemima koji se kreæu ubrzano, tj. neinercijalnim sistemima? Drugi nedostatak STR-a jeste èinjenica da teorija ne uzima uobzir da mase koje se nalaze u inercijalnom sistemu utièu na prostorno-vremenski kontinuum. Bez obzira na ove nedostatke, STR je epohalno otkriæe jer daje nam sasvim drugaèiju sliku o prostoru i vremenu.

Benjamin Fetić, prof.

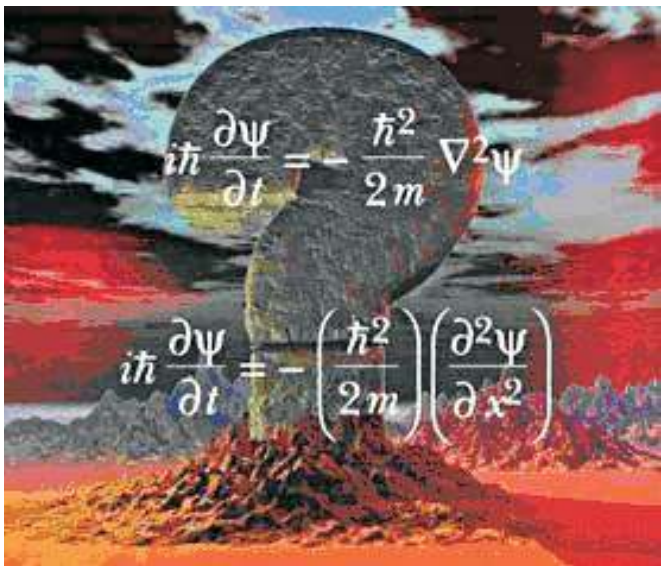

Šta je vještačka inteligencija?

U proteklih 60 godina svijet raèunara je doživio veliki napredak, kako u hardverskom tako i u softverskom pogledu. Ali od ranih poèetaka raèunara pa sve do danas, ukorijenila se želja, koja u ovoj prvoj dekadi 21. vijeka poèinje uveliko da se realizira – tj. da se raèunaru (raèunarskom sistemu = hardver + softver) podari ono sa èime jedino mi, ljudska biæa, raspolažemo, a to je ***inteligencija!*** Osnovna psihološka definicija inteligencije je: "sposobnost snalaženja u novonastalim situacijama". Kao što veæznamo, raèunar nema sposobnost razmišljanja kao èovjek, niti ima sposobnost donošenja odluka u određenim situacijam, jer ne posjeduje inteligenciju. Pošto je raèunar baziran na formalnoj logici, odluke se donose na osnovu unaprijed utvrđenih pravila.

Cilj vještaèke inteligencije (eng. artificial intelligence) je upravo taj da se raèunaru, izuèavajuæi hardversko-softverska rješenja, omoguæe sposobnosti i ponašanja slièna ljudskom biæu, kao što su: percepcija, reagovanje, ponašanje, rezonovanje, zaključèivanje i èinjenje. Ili da se barem raèunari ponašaju na takav naèin koji se može okarakterisati inteligentnim.

Termin i podjela vještačke inteligencije

Termin vještaèka inteligencija (eng. artificial intelligence) prvi je uveo amerièki nauènik John McCarty. Taj bi termin znaèio uvođenje inteligencije na vještaèki naèin tj. putem programiranja raèunara. Ali moramo naglasiti da ovo nije opšteprihvaæena definicija, jer postoje oblasti informatike koji su sami po sebi inteligentne, a ne spadaju u VI – vještaèkiu inteligenciju. Cjelokupna vještaèka inteligencija klasificira se prema vrsti rješavanja problema, tako postoje tri velike oblasti (sistema):

1. Sistemi za rješavanje čovjekovih uobičajenih zadataka: prepoznavanje slika i govora, razumijevanje, generisanje i prevođenje prirodnih jezika, snalaženje u svakodnevnim situacijama.

2. Sistemi za rješavanje formalnih zadataka: logièke igre, matematièka logika, geometrija, integralni raèun.

3. Sistemi za za rješavanje ekspertnih zadataka: konstruisanje, nalaženje grešaka, planiranje proizvodnje, nauène analize i dijagnostika (biologija, medicina, hemija, pravo), finansijska analiza.

Vještačka inteligencija i robotika

U sklopu vještaèke inteligencije neminovna je uloga **robotike.** Razlog je taj što se upravo roboti konstruisani u ljudskom obliku nastoje napraviti inteligetnim i što je za veæinu nas najzanimljivije vidjeti nekog robota koji recimo obavlja naše svakodnevne kuæne poslove. Ali kakve to instrukcije moraju biti i u kojem programskom jeziku se te instrukcije pišu? Dva

najpoznatija programska jezika u oblasti vještaèke inteligencije su LISP, PROLOG i ML. Oni spadaju u tzv. oblast funkcionalnog programiranja. Tendencija buduæeg razvoja vještaèke inteligencije danas upravo diktiraju ekspertni sistemi i neuronske mreže. Ekspertski sistemi pokušavaju reprodukovati ljudsko razmišljanje preko simbola. Neuronske mreže to rade više iz biološke perspektive (rekreiraju strukturu ljudskog mozga uz pomoægenetskih algoritama). Gornja slika predstavlja robota Honda Asimo, humanoidnog robota kojeg je proizvela japanska kompanija Honda. Zahvaljujuæi VI, Asimo je u stanju da registruje objekte u pokretu, okolinu u kojoj se nalazi, razlikuje zvukove itd. U buduænosti se oèekuju još sofistikovaniji roboti, koji bi mogli èovjeka u potpunosti zamijeniti u određenim poslovima. Više informacija o robotima i VI možete pronaæi na http://world.honda.com/ASIMO/.

Adelis Lagumdžija, prof.

Matematika ima odgovor na sve

Ta lijepa matematika...

Ako se negleski alfabet posloži na slijedeći naèin:

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

Onda dobivamo:

1. **H-A-R-D-W-O-R- K (marljivost)**
   8+1+18+4+23+15+18+11 = **98%**
2. **K-N-O-W-L-E-D-G-E (znanje)**
   11+14+15+23+12+5+4+7+5 = **96%**
3. **A-T-T-I-T-U-D-E (stav)**
   1+20+20+9+20+21+4+5 = **100%**

Stoga, s matematièkom sigurnošæu možemo zaključiti sljedeæe:

- ☞ MARLJIVOST i ZNANJE dovode sasvim blizu željenog postotka;
- ☞ STAV nas dovodi do samog željenog broja.

Kombinacija ove tri opcije je dobitna kombinacija u životu.

Teorem o plati

Jednadžbe se baziraju na dvije aksiome:

Aksioma 1: Znanje je Moæ(Snaga).

Aksioma 2: Vrijeme je Novac.

Svaki uèen èovjek zna da je:

Snaga (Moæ) = Rad / Vrijeme

Pa, pošto je:

Znanje = Snaga (Moæ)

i

Vrijeme = Novac

Slijedi da je:

Znanje = Rad / Novac

Sada lako dobivamo da je:

Novac = Rad / Znanje

Dakle, kada Znanje teži ka nuli - Novac teži ka beskonaènosti, bez obzira na uloženi Rad. To vrijedi èak i kada je uloženi rad izuzetno mali. I u obrnutom sluèaju, kada Znanje teži ka beskonaènosti - dobiveni Novac teži ka nuli, èak i kada je uloženi Rad veoma veliki.

Zaključak: Što manje znaš - to više zaraðuješ!

Svi oni među vama koji su imali problema u praæenju i shvatanju teorema i dokaza, sigurno zaraðuju puno novca.

Vic

:o matematièar doziva kokoš?

3.14 3.14 3.14

Merima Kurtović, prof.

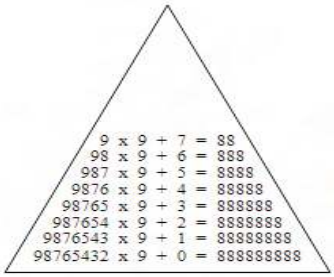

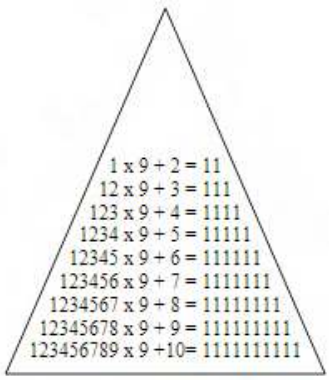

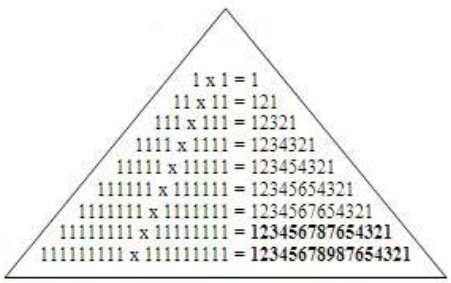

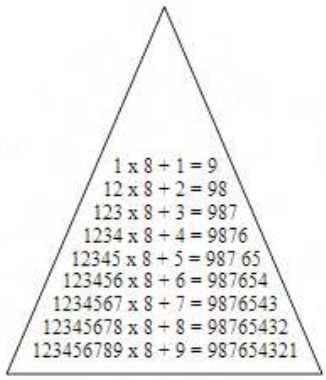

Nasilje

Kada će tome doći kraj...?

Sve važne vijesti koje dopiru do mene u ovom tužnom i sumornom vremenu, odnose se na nasilje koje je nepotrebno i nikome ne donosi korist. Današnji mentalitet ne podržava to mišljenje o manjku koristi dobijene bilo kakvom vrstom nasilja. Zbog toga nas okružuju siledžije, a za njihovo postojanje i djela najviše su krivi oni koji im svojim divljenjem i pokoravanjem dižu samopouzdanje.

I svaki put kada èujemo takve vijesti pitamo se kada æe tome doæi kraj, a stanje se pogoršava iz dana u dan. Sigurnost ljudi koji su imali teških trenutaka u životu baš kao i oni koji su vjerovatno zbog toga postali nasilni, ovisi o njima, ovisi o tome da li æe se igrom sluèaja naæi na krivom mjestu u krivo vrijeme.

Svi se pitamo da li postoji barem nada da se ovaj problem riješi, ali odgovora nema i neæe ga biti sve dok ljudi ne prestanu zatvarati oèi pred takvim situacijama i ljudima, bojeæi se za vlastitu sigurnost. Bez obzira na to što se suzdržavamo komentarisati i pomoæi žrtvama, mi nismo sigurni!

Nije pogrešno zaštititi sebe i misliti na vlastitu sigurnost, ali jeste pogrešno okrenuti leða nekome u nevolji... Kada veæ postanemo žrtva nasilja, sami sebi ne možemo pomoæi, a drugi to ne žele, ne mogu, baš onako kako ni mi nismo mogli ili nismo smjeli pomoæi drugima...

To su razlozi zbog kojih je solucija ovog problema gotovo nemoguæa dok se ne poène svjesno razmišljati u krugovima ljudi koji mogu pomoæi uz malo volje i želje. Ovaj problem je uvijek postojao i postojat æe dok postoje i društva, ali njegov intenzitet je trenutno jako veliki i da se umanjiti skorom reakcijom veæih grupa.

Ramić Nejra, IIIe

Narkomanija

Trenutak slabosti?

Historijat

Narkomanija, kao klinièka pojava, poznata je u medicini od davnina. U drevnim civilizacijama ljudi su koristili prirodne droge iz svoje okoline, najèešæe u magijskim i religijskim obredima.

U Mezopotamiji opijum je bio poznat 5000. prije nove ere, a spominje se i u asirskim i sumerskim medicinskim tekstovima, iz kojih se vidi da su ovi stari narodi gajili kulturu maka i od njega spravljali opijum. Oko 3500 godina kasnije, stari egipatski ljekari upotrebljavaju opijum kao anestetik, dok u kineskim farmakološkim raspravama i 2737. godine prije nove ere nalazimo izvještaj o marihuani i njenom dejstvu.

Stari Grci su poznavali svojstva ekstrakta maka koje je opijajuæe. Stari Egipæani, Kinezi,

Arapi, Asirci, Asteci, Inke i mnogi drugi narodi išèezlih civilizacija poznavali su, gajili i upotrebljavali mnoge biljke sa narkotièkim dejstvom u vjerskim ritualima i obredima, ili kao poticajno sredstvo u borbi.

Polovinom XVI stoljeæa, sa puta po južnoamerièkom kontinentu, pod voðstvom Pizara vojnici od Inka preuzimaju kokain i od tada on postaje jedna od najrašireniji droga na zapadnom narkomanskom tržištu.

Nova era opijuma poèinje u XIX stoljeæu otkriæem aktivnih principa: alkaloida morfija, kodeina, heroina, kokaina i drugih.

Tokom sedamdesetih godina ovoga stoljeæa Evropu, kao i našu zemlju, zapljusnuo je talas narkomanije, jednog sasvim drugog tipa po motivu korištenja, po populaciji koja je obolijevala i po kolektivnom uživanju u zloupotrebi droge. To je bila narkomanija mladih i to veæonih u pubertetskom uzrastu, pa sve do onih u dobu kasne adolesecencije.

Definicija narkomanije

Po definiciji Svjetske zdravstvene organizacije zavisnost od droge ili narkomanija je stanje periodièng ili hroniènog trovanja štetnog po pojedinca i društvenu zajednicu, prouzrokovano

ponavljanim uzimanjem prirodnih ili sintetskih droga. Pod drogom se danas podrazumijeva svaka hemijska supstanca koja alterira raspoloženje, percepciju i svijest, odnosno koja na bilo koji naèin mijenja mentalnu aktivnost i psihièko stanje. Najjednostavnija podjela droga je ona koja ih dijeli na prirodne i vještaèke. Prirodne opojne droge su one koje se dobiju preradom plodova i razlièitih biljaka (opijumskog maka, indijske konoplje itd.). Vještaèke (sintetske) opojne droge su one koje se dobiju sintetskim putem (npr. LSD), ali i lijekovi koji svojom zloupotrebom mogu izazvati ovisnost.

Posljedice na organizam

Psihijatrijske: variraju u rasponu od lakših i kratkotrajnijih do teških i trajnih. Kao najèešæe se izdvajaju akutne intoksikacije, apstinencijalni sindrom, delirijum, psihotièni poremeæaji, demencija, druga trajna kognitivna osteæenja, poremeèaji liènosti i ponašanja.

Neurološke: neuropatije (degenerativna ošteæenja perifernih nerava), meningitis (zapaljenje moždanih ovojnica), encefalitisi (zapaljenje

mozga), atrofija mozga, razlièiti neurološki poremeæaji i bolesti.

Tjelesne: oštteæenja srca, pluæa, bubrega, jetre, imunog sistema, genitalno-urinarnog sistema, mišiæa.

Liječenje

Ne postoji jedinstven naèin lijeèenja zavisnosti zbog postojanja razlièitih droga, okolnosti, pristupa lijeèenju… "Najstariji" naèin je, da se sintetièkom zamjenom osnovnog dejstva određene droge izvrši terapija (supstitucija) koja ima za cilj spuštanje tolerancije na određenu drogu u što kraæem periodu od "dovoljne" do "minimalne" (proces do 20-tak dana). Na taj naèin se vrši blaži oblik detoksikacije organizma, odnosno samo se ublažavaju psiho-fizièke krize, izazvane nedostatkom droge u organizmu. Naèini sintetièke zamjene dejstva određene droge se uglavnom primjenjuju u društvima koja imaju razvijenu strategiju za suzbijanje narkomanije. Jedan od ciljeva sintetièke zamjene, je suzbijanje popratinih negativnih pojava (zaraznih bolesti, ilegalne trgovine, kriminala…) i u pojedinim sluèajevima određuje se stalna terapija, odnosno doživotno održavanje sintetièkom zamjenom.

Izaberite zdrav zivot !!!

Bolje nego vrijeme potrošeno u bolnicama i ustanova za rehabilitaciju

Zlatko Mašović IIe

Ponašanje potencijalnog narkomana

problemi s pamæenjem i uèenjem, otežano rješavanje problema	ne osjeæa bol	iz depresije prelazi u euforiju
loša koordinacija pokreta	djeluje odsutno i opijeno	oslabljeno diše, ima povišenu temperaturu i
žali se na ubrzano lupanje srca	osjeæa muèninu i povraæa	èeste, bezrazložne drhtavice
ima vrtoglavice i težak hod	ima bolove u tijelu	promjena boje glasa i
smije se bez razloga	uznemireno je i uplašeno	nepovezan govor
ima crvene, i suzne oèi	èesto uzima slatkiše i slatka piæa, a odbija jelo	suha usta i nos
nije svjesno okoline	èesto iznenada napušta društvo	èesto šmrcanje
doživljava zvukove i slike kojih u stvarnosti nema	povlaèi se u svoju sobu i	
	brzo odlazi od kuæe	tragovi uboda igle po tijelu

Debata

Proljetni dani odgoja i etičkih vrijednosti

Veæ šestu godinu zaredom odvijaju se "Proljetni dani odgoja i etièkih vrijednosti" pod pokroviteljstvom nevladine organizacije "Djeca stubovi svijeta". U periodu od 23. do 27. marta održani su okrugli stolovi na teme: “Maloljetnièka delinkvencija”, “Komunikacija u porodici”, “Asocijacija Fatma - djeca u okrnjenoj porodici - priznanja majkama”, te Nasilje u porodici, u kojima je uèestvovala i naša škola.

“Svaki dan treba da se podsjeæamo, da smo mi, odrasli, odgovorni za našu djecu. Za sve ono što nam djeca postanu u životu, odgovorni smo isključivo mi. Zato se ova manifestacija bavi odgojem djece koji je presudan u formiranju èovjekove liènosti u svakom smislu te rijeèi.”, istakla je predsjednica nevladine organizacije Fatima Hukiæ

Gradonaèelnik Alija Behmen je istakao da æe i stavkama u budžetu Grada Sarajave dokazati opredijeljenost za mlade ljude. "Pokušat æemo pomoæi mladim ljudima i mladim majkama u brizi za djecu. Kapitalni projekti, poput obnove fasada, æe prièekati, važnije je da djeca budu zbrinuta.", rekao je Behmen.

U ovaj projekat uključeni su uèenici, nastavnici i profesori osnovnih i srednjih škola. Njegovu realizaciju, pored Grada Sarajeva kao pokrovitelja, pomogli su i Dom mladih Skenderija, Asocijacija “Fatma”, Crkva Svetog Ante, Akademija nauka i umjetnosti, te Opæina Stari Grad.

Glavni zaključak teme, u kojoj je debatovala naša škola, je da se akcent treba staviti na pravilan odgoj djece, te na promoviranje nevladinih organizacija koje pomažu osobama - žrtvama nasilja, kao i na markantnije reklame telefonskih brojeva, na koje se ugrožena lica mogu obratiti za pomoæi prijaviti zlostavljaèa.

Hana Šehagić, IIe

„Zovem se Crveno“- magični svijet orijenta kroz koji morate proputovati

Veæ sam naziv ovog èudesnog romana zvuèi pomalo tajanstveno. “Zovem se Crveno.” Ko je taj tajanstveni glas koji izgovara ovu reèenicu? Zašto baš “Crveno”?

Crveno, boja osvete i smrti, ljubavi i umjetnosti, jarka boja koja odiše uzavrelim životom, ali i smræu kao njegovom suprotnošæu, poslužilo je turskom nobelovcu Orhanu Pamuku da u pedeset i devet poglavlja isprièa dvostuku prièu o ubistvu jednog minijaturiste i strplijivoj ljubavi muslimanske žene, prièu prožetu istoènjaèkim viđenjem života i religije. Roman je napisan najneobièniјom pripovjedaèkom tehnikom; u svakom poglavlju oglašava se neka od liènosti govoreæi o događajima sa svoje taèke gledišta. Središnja pripovijest je ona o ljubavi mlade udovice Šekure i Crnog, njenog druga iz djetinjstva, na èijem su se putu ka sreæi isprijeèili mnogi ljudi i događaji.

Ali, ono što me se naroèito dojmilo u ovom djelu i zbog èega bih mu se rado vratila, jeste neobièno istoènjaèko poimanje života naslikano uz pomoæ umjetnika minijaturista iz 16. vijeka. Neizmjerna ljubav prema minijaturi bila je nit vodilja slavnih turskih umjetnika koji su oslijepili posvetivši život svojim djelima, udižuæi se u nadahnuæu u više, božanske sfere, težeæi samo jednom cilju; da vide svijet oèima Svevišnjeg. Ono što je posebno zanimljivo je da pisac Šekurinom sedmogodišnjem sinu daje svoje ime, Orhan. Na kraju romana govori kako je on taj koji æe kasnije isprièati ovu uzbudljivu i inspirativnu prièu. Na ovaj naèin, Pamuk je opravdao islamsku predaju o tome kako je samo dijete bezgrešno, te se događaji mogu predstaviti vjerodostojno i istinito samo ukoliko ih ispriča jedno tako nevino stvorenje. Izvanredni nobelovac je tako dao odgovor na pitanje koje je godinama intrigiralo umjetnike, odgovorio je da jedino svijet viđen oèima èednog djeteta može biti dostojan uzvišenih božanskih sfera, nedokuèivih ljudskoj pakosti, zavisti i osveti.

Èitajuæi ovo djelo naiæi æete na mnoge mudre, ali istovremeno i duhovite misli o dobru i zlu, ljubavi i mržnji, posmatrajuæi vjeènu borbu dvaju suprotstavljenih svjetova; zapadnog, u kojem je u to vrijeme cvjetala lepršava misao renesanse, i istoènog, dosljednog svojim strogim principima, ali ništa manje živog i èarobnog.

Èitajuæi ovo djelo osjetit æete onaj opori i slatki miris orijenta, a ljepota Pamukove pisane rijeèi opijat æe vas poput toplog povjetarca nad obalama Istanbula.

Dalila Đogić, Ivf

Zanimljivosti

Anime - Manga

Vjerovatno ste mnogo puta èuli kako vaši prijatelji iz razreda priènaju o nekim mangama, ili pak spominju neke misteriozne crtiæe, ali ih zovu anime. Kada ste èuli ta imena vjerovatno vam je prošlo mnogo stvari kroz glavu, ali niste imali informacija da biste se uključili u razgovor. Da vam se ne bi desilo da pred prijateljima ispadnete „tabula rasa“ ukratko æete dobiti informacije iz prve ruke.

Anime je naziv za svaki animirani film ili seriju iz Japana. Lako se mogu prepoznati po velikim oèima, što ipak nije uvijek slučaj. Većina anime serijala je adaptacija tzv. mangi, mada nije neuobièajeno da je neki urađen po uzoru na kompjutersku igricu ili obratno.

Manga je izraz koji se opæenito koristi za japanske stripove. Kao što je već spomenuto iz uspješnih mangi prave se animei tj. animirani filmovi i serije.

Interesantno je da u Japanu ne postoje predrasude oko gledanja crtanih filmova ili èitanja stripova, pa anime i manga obiluju žanrovima u kojima svaka generacija može pronaći nešto za sebe.

Anime filmovi na naše prostore prvi su put dospjeli još u 80-tim godinama u liku i djelu „Pèelice Maje“ (iako ona nije tipièan anime). Najveæe ostvarenje Hayao Miyazakija „Pustolovine male Chihiro“ je nagrađen Oskarom, a dospio je na naše prostore 2000. godine. Pored ovog postoji niz ostvarenja ovog legendarnog autora, kao što su: „Princeza Mononoke“ i „Leteći dvorac“.

Emitiranje poznatog anime serijala „Pokemon“ poèelo je već 2002. godine, nakon èega su prikazivani i serijali „Digimon“, „Dragon Ball“, „Sailor Moon“ i „Yu-Gi-Oh!“.

Može se reći da je najveći anime klasik Dragon Ball, za kojeg ste sigurno svi èuli. Pokemoni, Digimoni i Yu-Gi-Oh! namjenjeni su prvenstveno mlađim djeèacima, a Sailor Moon mlađim djevojèicama. Anime serijali raðeni za stariju publiku imaju veoma širok spektar žanrova i radnji.

„Inuyasha“ govori o srednjoškolki koja, optereæena brojnim školskim obavezama, nenadano dospije u srednjevjekovni Japan. Tu zaboravlja na svakodnevne obaveze i probleme, jer biva izložena mnogo težim situacijama.

Svaki ljubitelj avantura Hercula Poirota ili Sherlock Holmesa bio bi oduševljen genijalno osmišljenim kriminalnim operacijama, a još više njihovim uspješnim razrješenjima. Sve to zahvaljujući „Detectice Conan-u“

Ljubitelji psihoanalize, intrigantnih borbi umova i psihološke nadmoći, oduševit æe se Raitovim planovima za uništenje kriminala u svijetu i ostvarenje utopije u anime i manga serijalu „Death Note“. “Osoba, èije je ime zapisano u ovoj knjizi, umrijet æe ”, glasi prvo pravilo misteriozne knjižice “Death Note”, koju pronalazi glavni lik ovog kultnog ostvarenja. Kako æe ostvariti svoj cilj? Pogledajte sami.

Ko ne želi da bude zapisan u Death Note, neka se javi na: hana_sehagic@hotmail.com

Dug život žele vam,

Hana Šehagić, IIe

Benjamin Baščaušević

Sarajevska zima

Sarajevo ispoljava svoj umjetnički duh

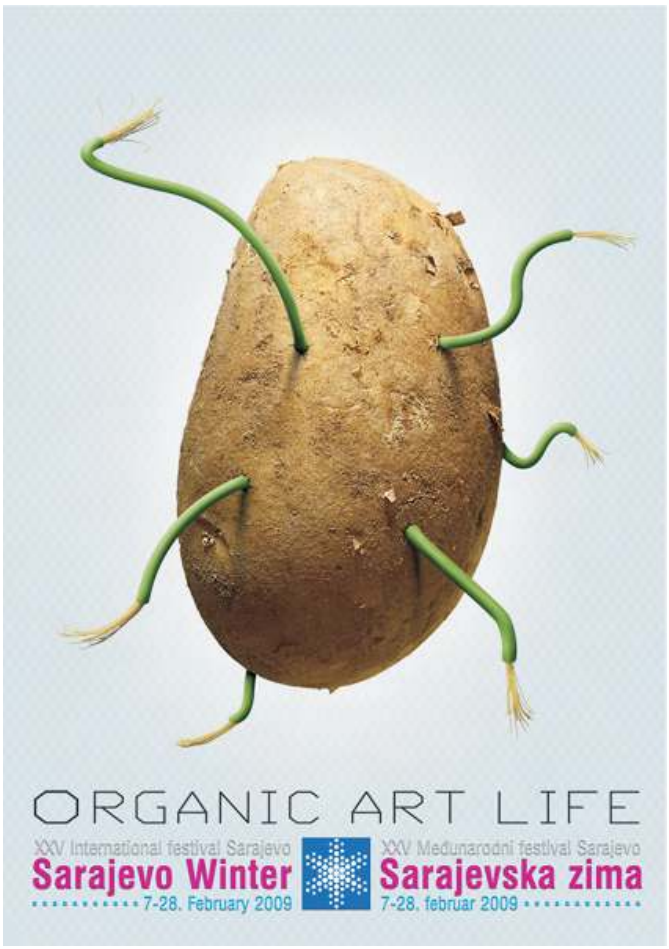

Festival "Sarajevska zima" je jedan od najpoznatijih festivala u Bosni i Hercegovini. "Sarajevska zima" predstavlja tradicionalni susret umjetnika i građana Sarajeva. Olimpijada je održana 1984. godine. U dvadeset i èetiri godine festival je postao je dio života i duha grada Sarajeva. Svih ovih godina održano je 3080 predstava gdje je radilo mnogo mladih. Program festivala ima za cilj da pokažemo građanima različite kulture i stvaralaštva, upoznamo ih sa civilizacijom svijeta. Ovaj festival se održavao èak i u ratnom periodu i uspijevao je ljudima vratiti nadu u bolja vremena. Za vrijeme festivala grad "se puni" poznatim umjetnicima, slikarima kao i glumcima. Ljudi posjeãuju predstave poznatih reditelja iz cijelog svijeta. Galerije, pozorišta, koncerti u tom periodu puni umjetnika i posjetitelja. Umjetnost unosi mir i sklad među ljude što je cilj festivala.

U organizaciji ovogodišnje Sarajevske zime angažirani su uèenici naše gimnazije èime im je data prilika da uđu u kulturni život Sarajeva. Uèenici su odlazili na posao uživajuãi u predstavama, koncertima i obavezama koje su imali prema uèesnicima događaja. Profesori naše gimnazije su se također, potrudili da ostale uèenike uključe u program Sarajevske zime, pa su pozorišta bila puna mladih ljudi. A pošto su karte bile pristupaène ili besplatne jedino što smo trebali uèiniti je - poželjeti doãi. Tako da možemo reãi da je ovaj festival pokušao omladinu izvesti na pravi put, pokazati im prave vrijednosti i povesti u neki drugi radosniji svijet.

Aida Hadžihasanović, III f
Lea Salihović, III f